



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 461/2022-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Višňovského 2505/5, Zvolen, zastúpeného advokátkou Mgr. Gabrielou Novákovou, A. H. Škultétyho 5, Veľký Krtíš, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/172/2018-3021 z 25. júna 2019 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 18. septembra 2020 domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva na starostlivosť a výchovu dieťaťa podľa čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj čl. 3 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré zároveň navrhuje zrušiť. Žiada o priznanie náhrady trov konania.

#### **II.**

### **Skutkové východiská**

2. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) čiastočným rozsudkom č. k. 3P/123/2015-1766 zo 14. júna 2017 zveril maloletú [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], do osobnej starostlivosti matky. Oboch rodičov oprávnil maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Styk sťažovateľa s maloletou upravil na každý pondelok a stredu od 14.00 h do 19.00 h a od piatka v nepárnom kalendárnom týždni od 14.00 h nepretržite do pondelka v párnom kalendárnom týždni

do 8.00 h. Počas sviatkov a školských prázdnin oprávnil sťažovateľa stretávať sa s maloletou počas letných školských prázdnin každoročne vždy od 16. 7. od 8.00 h do 31. 7. do 19.00 h a od 16. 8. od 8.00 h do 31. 8. do 19.00 h, počas vianočných sviatkov a zimných školských prázdnin v párnom kalendárnom roku v čase od 24.12. od 9.00 h do 30. 12. do 19.00 h, a v nepárnom kalendárnom roku od 30. 12. od 9.00 h do 6. 1. nasledujúceho kalendárneho roka do 19.00 h, počas jarných školských prázdnin v párnom kalendárnom roku v čase od soboty predchádzajúcej jarným školským prázdninám od 9.00 h do soboty nasledujúcej po jarných školských prázdninách do 19.00 h, počas veľkonočných školských prázdnin v nepárnom kalendárnom roku v čase od Zeleného štvrtka od 9.00 h do Veľkonočného pondelka do 19.00 h, počas jesenných školských prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa školských prázdnin od 9.00 h do posledného dňa školských prázdnin do 19.00 h s tým, že pred začatím styku počas školských prázdnin si otec maloletú prevezme v mieste bydliska matky, kde ju po realizácii styku matke aj odovzdá. Návrh sťažovateľa na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, alternatívne do osobnej starostlivosti otca, zamietol. Návrh Úradu komisára pre deti na nariadenie výchovného opatrenia rodičom maloletej zamietol. Vyslovil, že o zvyšku predmetu konania rozhodne v ďalšom konaní samostatným rozhodnutím.

3. Následne okresný súd rozsudkom č. k. 3P/123/2015-2335 z 20. novembra 2017 uložil sťažovateľovi povinnosť platiť výživné na maloletú v sume 150 eur mesačne k rukám matky.

4. Na odvolania sťažovateľa podané proti obom rozsudkom okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že zmenil rozsudky okresného súdu vo výroku o úprave styku sťažovateľa s maloletou, a to počas sviatkov a školských prázdnin. Ako miesto odovzdania a prevzatia dieťaťa počas sviatkov a prázdnin určil bydlisko matky, ktorej uložil povinnosť maloletú na styk so sťažovateľom riadne pripraviť. Vo zvyšnej časti rozsudky okresného súdu potvrdil a odvolacie konanie v napadnutej časti o výživnom na maloletú zastavil z dôvodu späťvzatia odvolania v tejto časti.

5. V otázke styku sťažovateľa s maloletou krajský súd konštatoval, že okresný súd správne upravil styk sťažovateľa s maloletou tak, aby bol zabezpečený ich širší kontakt, keď na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti neboli dané podmienky. Rovnako správne rozhodol o styku sťažovateľa s maloletou počas pracovného týždňa v školskom roku, lebo takýto rozsah úpravy styku počas pracovného týždňa je v súlade so záujmom maloletej s prihliadnutím aj na ňou vyjadrený názor a nechotu prespávať u sťažovateľa v priebehu týždňa. Zdôraznil, že nie je vhodné maloleté dieťa zaťahovať do rodičovského konfliktu, keď z obsahu vykonaného dokazovania je zrejmé, že maloletá svojím správaním nechce ublížiť ani jednému z rodičov. Maloletá prespanie u sťažovateľa počas pracovného týždňa odmietala a zároveň sa vyjadrila, že krúžkové a športové aktivity, ktoré jej sťažovateľ zabezpečuje počas týždňa, ju zaťažujú, keďže má aj školské povinnosti. Krajský súd na sťažovateľa apeloval, aby nenalieval na maloletú a snažil sa vyplniť program počas styku s ňou cez pracovný týždeň, rešpektujúc jej želania, a tak, aby sa maloletá na stretnutia tešila a bez problémov sa súčasne pripravila do školy. Krajský súd vyhovel čiastočne odvolacím námietkam sťažovateľa vo vzťahu k úprave styku počas sviatkov a školských prázdnin. Okresný súd síce správne rozhodol o úprave styku otca s maloletou počas letných školských prázdnin, vianočných sviatkov a zimných školských prázdnin v párnom kalendárnom roku, krajský súd však dospel k záveru o potrebe zmeny úpravy styku počas jarných, veľkonočných a jesenných školských prázdnin, zastávajúc názor, že sťažovateľ má právo využiť čas prázdnin v celom rozsahu a maloletú

si prevziať v deň ukončenia vyučovania pred začiatkom školských prázdnin a odovzdať ju matke v posledný deň daných školských prázdnin. Pokiaľ ide o zimné školské prázdniny v nepárnom kalendárnom roku, krajský súd z rovnakého dôvodu zmenil výrok napadnutého rozsudku tak, že sťažovateľ odovzdá maloletú matke v posledný deň zimných školských prázdnin v danom roku. Nevyhovel návrhu sťažovateľa na prevzatie dieťaťa počas vianočných a zimných školských prázdnin v párnom kalendárnom roku v deň ukončenia vyučovania z dôvodu poskytnutia priestoru maloletej a matke zorganizovať si čas Vianoc v domácnosti matky, keďže v danom roku počas Vianoc by maloletá nemala možnosť byť s matkou.

6. Krajský súd považoval za nedôvodné námietky sťažovateľa vo vzťahu k zisťovaniu názoru dieťaťa, oboznámením jeho obsahu zástupkyňou komisárky pre deti na pojednávaní 14. júna 2017 a odmietnutím sprístupnenia záznamu sudkyňou okresného súdu. Zo zápisnice z pojednávania jednoznačne vyplýva, že zástupkyňa komisára pre deti obsah vyjadreného názoru maloletej a obsah pohovoru predniesla priamo na pojednávaní a zároveň požiadala o zachovanie záznamu z pohovoru ako dôverného na žiadosť dieťaťa. Krajský súd dospel k záveru, že nie je namieste spochybňovať vyjadrenie zástupcu komisára pre deti ako orgánu, ktorý sa podieľa na ochrane práv detí, a rovnako je potrebné prihliadať na prejavené pranie maloletej a ponechať záznam z pohovoru ako dôvernú listinu. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že okresný súd nevykonal vo veci navrhnuté dôkazy, nevykonal výsluch navrhovaných svedkov (napr. tréner, iný rodič z korčuľovania, učiteľka) a nenariadil znalecké dokazovanie, krajský súd uvedené námietky vyhodnotil ako nedôvodné. Z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd postupoval správne, rešpektoval § 35 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), vo veci vykonal dokazovanie, ktoré bolo dostatočným podkladom na rozhodnutie vo veci.

7. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a to v časti týkajúcej sa potvrdenia prvoinštančného výroku o úprave styku s maloletou. Kritizoval krajský súd za to, že nenariadil znalecké dokazovanie, oprel sa len o výsluch maloletej a nepovažoval za potrebné aktualizovať jej názor. Maloletá bola vypočutá na súde a úradom komisárky pre deti, ktorá súdu predložila záver z tohto vypočutia, avšak z vypočutia maloletej na súde niet žiadneho zvukového záznamu, ktorý by si sťažovateľ mohol vypočúť a vyjadriť sa k nemu. Obsah pozná len z vyjadrenia osôb, ktoré sa zúčastnili tohto výsluchu. Ani záznam z výsluchu maloletej na úrade komisárky pre deti takisto nebol súdom pripustený. Preto došlo k porušeniu sťažovateľovho práva na spravodlivý proces a k rozporu s § 98 ods. 1 CSP a § 38 ods. 2 CMP. Sťažovateľ namietal, že súd počas celého konania nepristúpil k výsluchu matky maloletej, kde by mohla byť konfrontovaná s predkladanými dôkazmi. Navyše nebol vykonaný plnohodnotný výsluch rodičov a súdy nezisťovali príčiny konfliktu a ich dopad na maloletú. Súd žiadnym spôsobom neskúmal, či vyjadrenia maloletej na pohovore s kolíznou opatrovatelkou 26. októbra 2018 sú autentické. Nezaoberal sa príčinou iných tvrdení maloletej u kolíznej opatrovníčky a novšej správy z Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie, kde maloletá prezentuje diametrálne odlišný názor.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 2Cdo/74/2020 z 28. mája 2020 dovolanie sťažovateľa odmietol. Námietky nenariadenia znaleckého dokazovania a absencie aktualizácie názorov maloletej najvyšší súd vyhodnotil ako nedôvodné, lebo sa vecne týkali potvrdenia prvoinštančného výroku o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Pritom dovolaním sťažovateľ napadol iba potvrdenie prvoinštančného výroku o úprave styku.

9. K námietke o nevykonaní výsluchu matky ani plnohodnotného výsluchu rodičov so zameraním na zisťovanie príčin ich konfliktu a jeho dopadu na maloletú najvyšší súd uviedol, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov na rozhodnutie, nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Podotkol tiež, že nevykonanie uvedených dôkazov krajský súd náležite odôvodnil.

10. K nesprístupneniu zvukového záznamu z vypočutia maloletej najvyšší súd s poukazom na základné princípy Civilného mimosporového poriadku i na Dohovor o právach dieťaťa dôvodil, že generálnu požiadavku zohľadňovať najlepší záujem dieťaťa nedovoľuje v prípade zvukových záznamov z pohovorov s maloletým dieťaťom vždy automaticky aplikovať § 98 ods. 2 CSP. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, postup rodičov v konaní, ich pretrvávajúci rodičovský konflikt a prežívanie maloletej preukázané v konaní, že v dôsledku vyhovenia žiadosti sťažovateľa by mohlo dôjsť k neprípustnému vystaveniu maloletej konfliktu lojality a následnému pocitu viny, súdy nižších inšancií postupovali správne, keď sťažovateľovi nesprístupnili záznamy z výsluchu maloletej. K ďalším námietkam najvyšší súd uviedol, že obsah súdneho spisu ich dôvodnosť vyvracia.

### **III.**

#### **Argumentácia sťažovateľa**

11. Sťažovateľ kritizuje, že mu v konaní nebol nesprístupnený zvukový záznam z vypočutia maloletej, a to ani na súde, ani na úrade komisára pre deti. Namieta aj nenariadenie znaleckého dokazovania na účel zisťovania podmienok na prípadné nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, hoci pôvodne okresný súd takýto postup avizoval. Naznačuje, že obsah matkou predložených dôkazov (maily maloletej), ktoré mali dokumentovať postupné odcudzovanie sa maloletej sťažovateľovi, sú zmanipulované, pretože úroveň vyjadrovania sa v nich veku maloletej vôbec nezodpovedá. Nadväzne obsiahlo popisuje správanie matky, ktorého cieľom má byť eliminovať kontakt sťažovateľa s maloletou. To potom podľa jeho názoru ovplyvnilo aj obsah výpovedí maloletej na uskutočňovaných pohovoroch.

### **IV.**

#### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

12. Ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ ústavnou sťažnosťou nenapáda uznesenie najvyššieho súdu, ktorý odmietol jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu. Ústavný súd je pritom podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný rozsahom i dôvodmi návrhu na začatie konania. Limity rozsahu prieskumu teda ústavnému súdu určuje sám sťažovateľ. V posudzovanom prípade to znamená,

že prieskumu možno podrobiť iba rozsudok krajského súdu, keďže ako porušovateľa na prvej strane ústavnej sťažnosti sťažovateľ označil iba krajský súd a aj v sťažnostnom petite za zásah do svojich základných práv a slobôd označil výlučne rozhodovanie krajského súdu.

13. Pokiaľ ide o dôvody ústavnej sťažnosti, ústavný súd z jej rozsiahleho odôvodnenia majúceho nezriedka povahu argumentácie v podaní adresovanom všeobecnému súdu vyvodil dve zásadné námietky relevantné aj v rovine ústavného práva.

14. Prvý sťažnostný dôvod sa koncentruje do kritiky neprístupnosti zvukových záznamov, ktorých obsahom sú výsluch na okresnom súde a pohovor na úrade komisárky pre deti. Ústavný súd konštatuje, že predmetnú námietku proti rozsudku krajského súdu, ktorý neprístupnosť zvukových záznamov okresným súdom aproboval, už sťažovateľ predniesol v dovolaní založenom na dôvode podľa § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd sa touto námietkou riadne zaoberal a vecne sa s ňou vysporiadal, hoci nie s výsledkom, ktorý očakával sťažovateľ. Ak teda sťažovateľ vidí porušenie svojich označených základných práv v rozsudku krajského súdu, potom ústavný súd udáva, že ochranu týmto jeho právam poskytoval v dovolacom konaní najvyšší súd. Uplatnenie právomoci najvyššieho súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

15. Druhá sťažnostná námietka sa zakladá na kritike krajského súdu, ktorý potvrdil postup okresného súdu v procese dokazovania. Sťažovateľovi vadí predovšetkým nenariadenie znaleckého dokazovania so zameraním na skúmanie podmienok nariadenia striedavej osobnej starostlivosti, keďže znalec by dokázal odhaliť podstatu správania matky i jej pohnútok, ktorých zámerom má byť postupné odcudzovanie sa maloletej sťažovateľovi (otcovi). Na prieskum tohto sťažnostného dôvodu ústavnému súdu právomoc nechýba, pretože sa ním najvyšší súd odmietol zaoberať s poukazom na štandardný prístup k prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (body 24 a 25 uznesenia najvyššieho súdu). Zároveň však ústavný súd s ohľadom na odlišnosť predmetu konania pred všeobecnými súdmi a konania o sťažovateľovej ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že priestor na jeho zásah do procesu zisťovania skutočného stavu veci starostlivosti o maloletú dcéru sťažovateľa nie je neobmedzený. Limity naznačuje ustálená judikatúra, podľa ktorej ústavnému súdu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy, resp. ich dostatočnosť pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, keďže takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s právomocami ústavného súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a základnú zásadu bezprostrednosti súdneho konania (III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012).

16. Ústavný súd preskúmaním napadnutého rozsudku zistil, že krajský súd rozhodoval o odvolaní sťažovateľa po nariadení pojednávania. Považoval bez pochybností za preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené podmienky na výkon striedavej osobnej starostlivosti, že maloletá má k obom rodičom vytvorený blízky vzťah, súčasne však, že vzťah medzi rodičmi je výrazne konfliktný. V popísaných okolnostiach krajský súd zdôraznil, že riešením je prihliadnuť na postoj maloletej, ktorá je vo veku, keď už dokáže vyjadriť svoj názor, prejavíť a vysloviť svoje želania a predstavy a vie zdefinovať svoj vzťah k tomu-ktorému rodičovi. Podľa názoru krajského súdu maloletá tak v konaní pred súdom, ako aj pred kolíznym opatrovníkom jasne formulovala svoje názory, že je v domácnosti matky spokojná. Nadväzne krajský súd objektivizoval, že v podmienkach zverenia

do matkinej starostlivosti škola neavizuje výchovné ani školské problémy. Z uvedených dôvodov dospel k názoru, že je potrebné stabilizovať takto nastavené pomery výchovy a starostlivosti o maloletú. Konštatoval, že sťažovateľom navrhované znalecké dokazovanie by zbytočne predĺžilo konanie, keďže názor dieťaťa je jednoznačný a rovnako možno charakterizovať aj komplexné výsledky dokazovania.

17. Podľa názoru ústavného súdu rekapitulované názory krajského súdu spojené s hodnotením navrhovaného znaleckého dokazovania ako nadbytočného nesignalizujú arbitrárnosť či iný prípad ústavnej neudržateľnosti. Po preskúmaní dostupných podkladov aj ústavný súd konštatuje, že skutkový obraz prejednávanej veci sa vyznačuje potvrdením pretrvávajúceho konfliktu rodičov maloletej. V takýchto okolnostiach celkom prirodzene ešte viac vystúpi do popredia záujem maloletého dieťaťa ako rozhodujúce kritérium pre nastavenie otázok jeho starostlivosti a výchovy. Na tento účel okresný súd i krajský súd prisúdili väčšiu dôkaznú hodnotu výsluchu maloletej a pohovorom, ktoré absolvovala, ako aj dôkazom, ktorých pôvodcami neboli rodičia, ale iné subjekty (škola, úrad komisára pre deti a pod.). Uvedený prístup je v prostredí konfliktných vzťahov oboch rodičov logický a plne akceptovateľný. Ústavný súd pritom dopĺňa, že aj právoplatné nastavenie režimu starostlivosti o maloletú spojené s úpravou styku sťažovateľa s ňou sa z hľadiska frekvencie nariadeného styku blíži striedavej osobnej starostlivosti v maximálnej miere. Sťažovateľ ako otec nijak nestráca možnosť intenzívneho kontaktu so svojou dcérou. Ten, ako to vyplýva z výroku krajského súdu, je maximalizovaný pri súčasnom rešpekte k názoru maloletej.

18. Názor krajského súdu o nadbytočnosti znaleckého dokazovania ústavno-právne obstojí. Aj v prípade, ak by znalecký posudok potvrdil sťažovateľove výhrady proti spôsobu, akým vychováva maloletú, zjavne by to v prostredí konfliktného vzťahu rodičov samo osebe nemuselo postačovať na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti alebo na zverenie maloletej do starostlivosti otca s náležitou úpravou styku s matkou. Hlavným motívom súdneho rozhodovania vo veciach starostlivosti o maloletých je totiž najlepší záujem dieťaťa, a ak obaja rodičia stoja v konflikte s potenciálom jeho prenášania na prežívanie vzťahu maloletého dieťaťa ku každému z nich, potom znalecké dokazovanie, ktoré potvrdí konfliktné založenie jedného z rodičov pri súčasnom pozitívnom citovom vzťahu maloletého dieťaťa k oboom rodičom, neprináša do obrazu skutočného stavu veci významný posun spôsobilý ovplyvniť rozhodnutie súdu. Ústavný súd tu upozorňuje, že krajský súd veľmi výstižne a adresne v bode 28 odôvodnenia svojho rozsudku pripomenul, že *„najideálnejším spôsobom úpravy styku rodiča s dieťaťom je dohoda rodičov, pretože len tá vie najlepšie vystihnúť potreby maloletého dieťaťa“*, čím implicitne naznačil prirodzené limity súdneho rozhodovania pri dosahovaní čo najväčšej miery naplnenia už spomenutého hlavného motívu, ktorým je najlepší záujem dieťaťa. Pritom pri odhaľovaní pozadia sťažnostnej argumentácie ústavný súd nadobúda dojem sťažovateľovho očakávania od súdov konajúcich vo veci jeho maloletej dcéry, že svojimi rozsudkami nastaví pravidlá, ktoré v každej situácii v plnej miere zabezpečia spravodlivosť a objektivitu vzájomných vzťahov rodičov a maloletej. Nadväzne na to v tom istom bode svojho rozsudku krajský súd intenzívne apeloval na úsilie oboch rodičov usmerňovať styk s maloletou tak, aby sa cítila komfortne, a vytvoriť jej priaznivé prostredie pri odovzdávaní druhému rodičovi s tým, že maloletá bude pripravená nielen materiálne, ale aj po psychickej stránke.

19. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd i krajský súd pri objasňovaní skutočného stavu sťažovateľovej veci postupovali ústavne udržateľným spôsobom a svojimi rozhodnutiami dosiahli výsledok, ktorý pri poznaní skutkových východísk (konflikt rodičov) v maximálnej možnej miere chráni najlepší záujem maloletej pri súčasnom vytvorení podmienok na udržanie pozitívneho vzťahu k oboj rodičom. Preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia sťažovateľových základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho základného práva podľa čl. 32 ods. 4 listiny odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 3 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa, ústavný súd odkazuje na svoju rozhodovaciu prax, podľa ktorej Dohovor o právach dieťaťa obsahuje vo svojom texte dve skupiny právnych noriem. Prvú skupinu tvoria právne normy priamo vykonateľné (directly applicable/self-executing) a druhú skupinu tvoria právne normy, ktoré nie sú priamo aplikovateľné a majú charakter všeobecných zásad [porov. ANDREWS, A. B. – KAUFMAN, N. H. (eds.) *Implementing the U.N. Convention on the Rights of the Child. A Standard of Living Adequate for Development*. Westport: Praeger Publishers, 1999, p. 171]. S licenciou pre zjednodušenie možno prijať stanovisko, že právne normy medzinárodnej zmluvy sú priamo vykonateľné, ak zaručujú práva a slobody priamo ich adresátom bez potreby ďalšej transpozície alebo inkorporácie do právneho poriadku zmluvného štátu ďalším normatívnym právnym aktom. Právne normy medzinárodnej zmluvy nie sú priamo vykonateľné, ak tieto priamo alebo implicitne vyžadujú od zmluvného štátu prijatie ďalšej právnej úpravy na úrovni vnútroštátnej legislatívy (v medzinárodných zmluvách najčastejšie uvedené textáciou „zmluvné štáty sa zavazujú prijať...“ alebo „zmluvné štáty uznávajú a zabezpečia..“ a pod.). Dohovor o právach dieťaťa neobsahuje explicitné ustanovenie, ktoré by dávalo odpoveď na otázku, ktoré články sú priamo vykonateľné a ktoré nie, a preto kritériom na ich odlíšenie je povaha, účel, rozsah konkrétneho článku, ako aj textácia článku, ktorá musí byť dostatočne jasná, aby príslušný orgán aplikácie práva bol schopný interpretovať a definovať jeho účinky, t. j. rozhodnúť o priamej vykonateľnosti alebo nevykonateľnosti konkrétneho článku (porov. napr. DETRICK, Sh. *A Commentary on the United Nations Convention on the Rights of the Child*. Hague: Kluwer Law International, 1999, p. 28). Na úrovni doktríny medzinárodného práva, ako aj na úrovni samotnej Organizácie Spojených národov prevládol (dnes už konštantný) právny názor, že medzi články Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré upravujú všeobecné zásady/princípy a nie sú priamo vykonateľné, ale je potrebné tieto zásady inkorporovať do príslušnej vnútroštátnej legislatívy a aplikačnej praxe, možno zaradiť najmä čl. 2, čl. 3, čl. 6 a čl. 12 (pozri HODGKIN, R. – NEWELL, P. *Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child*. Fully revised third edition. Ženeva: UNICEF Regional Office for Europe, 2007, pp. 39, 83, 158; k tomu porov. aj Committee on the Rights of the Child: General Comment No. 5, CRC/GC/2003/5, body 19, 20 a 22). Naopak, k priamo vykonateľným právnym normám Dohovoru o právach dieťaťa je možné zaradiť napr. čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 16 a pod. (II. ÚS 596/2014, III. ÚS 512/2015. I. ÚS 475/2017, IV. ÚS 528/2020).

21. Na základe už popísaných záverov ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 3 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, keďže tieto označené referenčné právne normy Dohovoru o právach dieťaťa neobsahujú priamo aplikovateľné subjektívne práva.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo význam rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa prednesených v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého rozsudku, náhrada trov konania).

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 4. augusta 2022**

**Peter Straka**  
**predseda senátu**